

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ Ε΄ ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

Μὴ παραδράμωμεν, ἀδελφοί, ἀπερισκέπτως τὴν πρὸς τοὺς ἀχαρίστους Γεργεσηνοὺς ἀνεξικακίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· διότι ἡ περὶ αὐτὴν σκέψις διδάσκει τὴν διόρθωσιν μιᾶς ἀμαρτίας, εἰς τὴν ὁποίαν σχεδὸν πάντες ἀνεπαισθήτως περιπίπτομεν.

Ἡμεῖς ἐκ συνηθείας κακίζομεν ἀσυλλογίστως κατ' ἐκείνων, οἵτινες ἀχάριστοι γίνονται πρὸς τὰς εὐεργεσίας ἡμῶν. Καὶ ὅτι μὲν ἡ ἀχαριστία ἐστὶν ἀμαρτία μεγάλη, ἐφάνέρωσε τοῦτο ὁ θεάνθρωπος Ἰησοῦς, ὅταν εἶδε τῶν δέκα λεπτῶν τὴν ἀχαρισίαν·

αὐτοὶ καὶ οἱ δέκα ὁμοῦ ὑψώσαντες τὴν φω-
 νήν, ἐκραύγασαν μεγαλοφώνως· « Ἰησοῦ
 » ἐπιστάτα, ἐλέησον ἡμᾶς »· καὶ ὁ μὲν
 Ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς εἶπε πρὸς αὐτούς·
 Ὑπάγετε πρὸς τοὺς ἱερεῖς, καὶ δείξατε αὐ-
 τοῖς τὰ λελεπωμένα ὑμῶν μέλη· ἐκεῖνοι δέ,
 προθύμως ὑπακούσαντες εἰς τὸ θεῖον αὐτοῦ
 πρόσταγμα, ἔτρεξαν πρὸς τοὺς ἱερεῖς· ἀλλὰ
 πρὶν ἢ φθάσωσιν, ἤγουν ἐν αὐτῇ τῇ ὁδῷ,
 ἐκαθαρίσθησαν· εἰς δὲ μόνος ἐξ αὐτῶν Σα-
 μαρείτης, ὑπέσρεψεν εὐθύς πρὸς τὸν Ἰησοῦν
 Χριστόν « Καὶ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον παρὰ
 » τοὺς πόδας αὐτοῦ, εὐχαριστῶν αὐτῷ »·
 Τότε οὖν ὁ Ἰησοῦς ἤλεγξε τῆς ἀχαριστίας
 τὴν ἀμαρτίαν, εἰπὼν· « Οὐχὶ οἱ δέκα ἐκα-
 » θαρίσθησαν; οἱ δὲ ἐννέα ποῦ; οὐχ εὐρέ-
 » θησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ
 » θεῷ εἰμὴ ὁ ἀλλογενῆς οὗτος »; Ὁ ἀχάριστος
 ἀθετεῖ τοὺς νόμους οὐ μόνον τῆς λογικῆς,
 ἀλλὰ καὶ τῆς ἀλόγου φύσεως· διότι καὶ τὰ
 ἄλογα ζῶα εὐεργετούμενα, δεικνύουσιν, ὅπως
 δύνανται, τὴν πρὸς τοὺς εὐεργετοῦντας
 αὐτὰ ἀνθρώπους εὐχαριστίαν· τοῦτο δὲ ἐστὶν
 ἐκεῖνο, διὰ τοῦ ὁποῦ ὁ θεὸς ἤλεγξε τοὺς εἰς
 τὰς ἀμέτρους εὐεργεσίας αὐτοῦ ἀγνώμονας
 Ἰσραηλίτας· Καὶ ὁ βοῦς, ἔλεγεν αὐτοῖς διὰ
 τοῦ προφήτου Ἠσαΐου, γνωρίζει τὸν εὐερ-
 γέτην αὐτοῦ, καὶ ὁ ὄνος διακρίνει τὴν φά-
 τνην τοῦ δεσπότη αὐτοῦ, ὑμεῖς δὲ οἱ Ἰσ-
 ραηλῖται οὐδὲ γνωρίζετε, οὐδὲ διακρίνετε
 τῶν εὐεργεσιῶν μου τὸ πλήθος « Ἐγὼ βοῦς
 » τὸν κτησάμενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην
 » τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ἰσραὴλ δὲ μὴ οὐκ ἔ-
 » γνω, καὶ ὁ λαὸς μου οὐ συνῆκεν »· Ἀ-
 μαρτάνει, ναί, ὁ ἀχάριστος κατὰ πάντων
 τῶν νόμων· ἐπειδὴ καὶ ἡ αἰσθητικὴ φύσις,

καὶ ἡ λογικὴ διάκρισις, καὶ ὁ θεὸς θέλει τὴν
 εὐχαριστίαν· πλὴν καὶ αὐτὸς ὁ εὐεργέτης,
 ὅταν ἀγανακτῇ κατὰ τοῦ ἀχαρίστου, ἀπολεῖ
 τῆς εὐεργεσίας τὸν μισθόν, καὶ ἀμαρτάνει
 βαρέως·

Ἀμαρτάνει ὁ ἀχάριστος ἀμαρτίαν με-
 γάλην, πλὴν μίαν μόνην τὴν ἀμαρτίαν τῆς
 ἀχαριστίας· ὁ δὲ εὐεργέτης, ὅταν ζητῇ
 ἀνταπόδοσιν, καὶ οὐ λαμβάνῃ, τότε πίπτει
 εἰς πολλὰς ἀμαρτίας· πίπτει εἰς τὸν θυμόν,
 εἰς τὴν κατάκρισιν, εἰς τὸ μῖσος· ἐκριζοῖ
 ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτοῦ τὴν πρὸς τὸν πλη-
 σίον ἀγάπην καὶ τὴν εὐεργετικὴν προαίρε-
 σιν· ὁ μὲν ἀχάριστος, ὅσον καὶ ἂν ᾖ σκλη-
 ροκάρδιος, αἰσθάνεται τῆς ἀμαρτίας αὐτοῦ
 τὸ βάρος, διὸ καὶ ἐλπίς ἐστίν, ἵνα ἀψέποτε
 μετανοήσῃ, καὶ κατασταθῇ εὐγνώμων πρὸς
 τοὺς εὐεργέτας· ὁ δὲ εὐεργέτης, ἐπειδὴ σο-
 χάζεται, ὅτι ἔχει μέγα δικαίωμα, ἵνα ζητῇ
 παρὰ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ εὐεργετηθέντος τὴν
 ἀνταπόδοσιν, οὐ μόνον οὐ μετανοεῖ, ἀλλ' οὐ-
 δὲ γνωρίζει τὴν ἀμαρτίαν αὐτοῦ· ὅθεν οὐδε-
 μία ἐλπίς ἐστὶν ἐπιστροφῆς καὶ διορθώσεως
 τῶν τοιούτων αὐτοῦ ἀμαρτημάτων·

Ἡ εὐεργεσία ἐστὶν ἀρετὴ πολλὰ μεγάλη·
 ἐπειδὴ ἐστὶ καρπὸς τῆς ἀγάπης, ἐστὶν αὐ-
 τὴ ἡ ἀγάπη ἐνεργουμένη· ἡ πονηρία ὁμως
 τῆς ἀνθρωπίνης προαιρέσεως μεταβάλλει
 τὴν ἀρετὴν εἰς ἀμαρτίαν, διαστρέφει ἢ δι-
 φθαρμένη προαίρεσις τὸν ὀρθὸν σκοπὸν τῆς
 εὐεργεσίας· διὸ ἡ ἀρετὴ μεταβάλλεται εἰς
 κακίαν, ἢ, ἵνα ὀρθότερον εἴπω, ἡ μεγάλη
 ἀρετὴ γίνεται ἀφορμὴ πολλῶν ἀμαρτη-
 μάτων·

Ἄνθρωπε, διὰ τί ἀγανακτεῖς κατὰ τοῦ
 ἀχαρίστου; σὺ βέβαια ἀγανακτεῖς, ἢ ἐπει-

δὴ οὐδεμίαν ἀνταπόδοσιν ἔλαβες, ἢ ἐπειδὴ οὐκ ἔλαβες ἀμοιβὴν ἀνάλογον τῆς εὐεργεσίας σου, ἢ ἐπειδὴ ἀντέλαβες πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. Λαίπρον, ὅταν εὐηργέτησας, ἐπέβλεπες εἰς τὴν ἀνταπόδοσιν· ἀγαθοποιήσας, ἵνα ἀγαθοποιηθῆς· ἔδωκας, ἵνα λάβῃς· ἡ εὐεργεσία σου λοιπὸν οὐκ ἔστιν εὐεργεσία, ἀλλὰ δάνειον· διότι ὁ δανειστὴς δίδωσιν, ἵνα πάλιν λάβῃ· ἡ εὐεργεσία σου οὐκ ἔστιν εὐεργεσία, ἀλλὰ πραγματεία· διότι ὁ πραγματευτὴς δίδωσι τοῦτο, ἵνα λάβῃ ἐκείνο· ἄλλο δὲ τὸ δάνειον ἐστὶ καὶ ἡ πραγματεία, καὶ ἄλλο ἡ εὐεργεσία· ἐκεῖνα εἰσὶ δοσοληψίαί, αὐτὴ ἐστὶ χάρις καὶ δῶρον· ἐὰν ζητῆς τὴν ἀνταπόδοσιν, διὰ τί ἀρπάζεις τῆς εὐεργεσίας τὸ ὄνομα, καὶ λέγεσαι εὐεργέτης; ἐὰν δὲ ὀνομάζουσαι εὐεργέτης, διὰ τί ζητεῖς ἀνταπόδοσιν δι' ἐκεῖνο, ὅπερ ἐχάρισας; ὅταν λέγῃς, ὅτι εὐεργετεῖς, ἐπειτα ζητῆς ἀνταπόδοσιν, τότε γίνουσαι ὑποκριτὴς καὶ ἀπατεῶν, τότε ἀπατᾷς τὸν κόσμον· διότι οἱ μὲν ἄνθρωποι, ἀκούοντες ὅτι εὐεργετεῖς, καὶ βλέποντες ὅτι δίδεις χωρὶς συναλλακτικῶν γραμμάτων καὶ ἐγγράφου συμφωνίας, ἐπαινοῦσί σε ὡς εὐσπλαγχνον εὐεργέτην· σὺ δὲ τῷ μὲν λόγῳ φαίνουσαι εὐεργέτης, τῷ δὲ ἔργῳ ὑπάρχεις δανειστὴς ἢ τέλειος πραγματευτὴς.

Ἔστω, λέγουσι τινές· ἡμεῖς οὐδὲ περισσότερα, οὐδὲ ἴσα, οὐδὲ ὀλιγώτερα ζητοῦμεν παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων· ἀλλ' ὅτε ἐκεῖνος, ὃν εὐηργετήσαμεν, γίνεται διώκτης καὶ ἐπίβουλος καὶ συκοφάντης καὶ προδότης ἡμῶν, τότε τοῦτο ταραττεῖ τὰ σπλάγχνα ἡμῶν, τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀφόρητον. Τοῦτο, ἀδελφοί, ταραττεῖ, ἐπειδὴ πεπεισμένοι ἐσμέν, ὅτι ἔχομεν δικαίωμα ἐπάνω εἰς τοὺς

εὐεργετηθέντας, καὶ ἐγκεκολαμμένη ἐστὶν εἰς τὴν φαντασίαν ἡμῶν ἡ ἔννοα τῆς ἀνταποδόσεως· τοῦτο γίνεται ἀφόρητον, ἐπειδὴ εὐεργετοῦμεν ἔχοντες τὸν σκοπὸν, ὃν εἶχον οἱ ἐθνικοὶ καὶ εἰδώλολάτραι· τοῦτο ταραττεῖ καὶ ἔστιν ἀφόρητον, ἐπειδὴ οὐ γινώσκουμεν τί ἐστὶν εὐεργεσία, καὶ διὰ ποίαν αἰτίαν εὐεργετοῦμεν.

Ὅστις θέλει νὰ μάθῃ ποῖον ἐστὶ τῆς εὐεργεσίας τὸ ὕψος καὶ ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ χάρις, ἐκεῖνος πρόπον ἐστίν, ἵνα ἀπέλθῃ εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐκεῖ αὐτὸς ἀκούει τὰ περὶ τῆς ἀληθινῆς εὐεργεσίας μαθήματα· ἐκεῖ μαθαίνει τίς ἐστὶν ἡ ἀληθὴς εὐεργεσία, καὶ πῶς γίνεται, καὶ ποία ἡ αὐτῆς ἀνταπόδοσις· ἐκεῖ διακρίνει καὶ τὸ τίς ἐστὶν ἡ ψευδευεργεσία, καὶ τίνες ποιοῦσιν αὐτήν· πληροφορεῖται δέ, ὅτι ἡ τοιαύτη εὐεργεσία ἐστὶ πολλὰ εὐτελής καὶ μικροπρεπής, καὶ οὐδεμίαν ἔχει χάριν· ἐκεῖ διδάσκει ὁ πανάγιος διδάσκαλος, λέγων· « Ὅταν ποιῆς ἄριστον ἢ δεῖπνον, μὴ ^{Λουκ. 14,} _{12.} » φῶναι τοὺς φίλους σου, μὴδὲ τοὺς ἀδελ-
» σου, μὴδὲ τοὺς συγγενεῖς σου, μὴδὲ γεί-
» τονας πλουσίους· ἀλλὰ διὰ τί τοῦτο; « Μήποτε, λέγει, καὶ αὐτοὶ σε ἀντικαλέσω-
» σι, καὶ γένηται σοι ἀνταπόδομα ». Ἀκούεις πόσον μακρὰν διώκει ἀπὸ τῆς καρδίας τοῦ εὐεργέτου τὸν σκοπὸν τῆς ἀνταποδόσεως; Ἀκουσον δὲ καὶ πόσον ἀσφαλίξει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ τοιούτου μεγάλου πειρασμοῦ· « Ἄλλ' ὅταν ποιῆς δοχὴν, ^{αὐτ. 12,} » κάλει πτωχοὺς, ἀναπήρους, χωλοὺς, τυφλοὺς· ἰδοὺ πῶς ἐκσπᾷ ῥιζόθεν πᾶσαν ἐλπίδα ἀνταποδόσεως. Τοιοῦτοτρόπως οὖν νομοθετήσας περὶ εὐεργεσίας, καὶ διδάξας

τίς ἐστὶν ἡ ἀληθῆς εὐεργεσία, δείκνυσιν εὐθύς καὶ τὸ πόσον ἐστὶ μεγάλη καὶ ὑψηλὴ ἡ τοιαύτη ἀρετὴ, καὶ ποίαν ἔχει τὴν ἀνταπόδοσιν, ὅταν οὐκ ἐπιβλέπη τὰ ἀπὸ τῶν εὐεργετηθέντων ἀνταποδόματα. «Καὶ μακάριος, λέγει, ἔσθι, ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀποδοῦναι σοι ἀνταποδοθήσεται γάρ σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων». Ὅσους οὖν εὐεργετῆ ταύτην τὴν ἀληθινὴν εὐεργεσίαν, ἐκεῖνος συντάσσεται εἰς τὴν τάξιν τῶν μακαρίων, καὶ λαμβάνει ἀνταπόδοσιν αἰώνιον μετὰ τῶν δικαίων, ὅταν ἀναστηθῶσι πάντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ παρασταθῶσιν ἐνώπιον τοῦ δικαίου κριτοῦ. Ἀκούσατε νῦν καὶ τὸ πόσον ἐξυτελίζει τὴν εὐεργεσίαν, ὅταν ὁ εὐεργέτης ἐπιβλέπη εἰς τὴν τοῦ εὐεργετηθέντος ἀνταπόδοσιν. «Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε, λέγει, τοὺς ἀγαθοποιούντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν»; Ἀλλὰ διὰ τί ἡ τοιαύτη εὐεργεσία ἐστὶν ἐστρατημένη πάσης ἀρετῆς καὶ χάριτος; διότι οὐκ ἔστιν ἀληθῆς εὐεργεσία, ἀλλ' ἀντάλλαγμα. οὐκ ἔστιν ἀληθῆς εὐεργεσία, ἀλλ' ὑπόκρισις. ἔργασία ἐστὶν αὐτὴ τῶν ἀμαρτωλῶν ἀνθρώπων. «Καὶ γὰρ οἱ ἀμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιῶσι». Βλέπετε λοιπόν, ὅτι ἡ μὲν ἀληθῆς εὐεργεσία ἐστὶν ἔργον τῶν δικαίων, ἡ δὲ ψευδευεργεσία ἐπιτήδευμα τῶν ἀμαρτωλῶν.

Ἀληθῶς δὲ πάντες οἱ ἅγιοι ἄνθρωποι εὐηργέτουν, μηδένα σκοπὸν ἔχοντες ἐπιγείου ἀνταποδόσεως· οἱ ἅγιοι προφηταὶ καὶ διὰ τῆς συμβουλῆς αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦ προφητικοῦ καὶ προορατικοῦ κηρύγματος, καὶ διὰ τῶν θαυμάτων εὐηργέτουν τοὺς βασιλεῖς, τοὺς ἱερεῖς, τοὺς ἄρχοντας,

ὅλον τὸν λαὸν τῶν Ἰουδαίων, ἀνταπόδοσιν δὲ οὐδεμίαν ἤθελον παρὰ τῶν εὐεργετουμένων. Ὁ Νεεμάν ὁ ἄρχων τῆς Συρίας, ἰδὼν ὅτι ὁ προφήτης Ἐλισσαῖος ἐκαθάρισεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς λέπρας, προσέφερεν αὐτῷ δῶρα, καὶ παρεκάλεσε, καὶ ἐβίασεν αὐτόν, ἵνα δεχθῆ αὐτά. «Καὶ νῦν λάβε, εἶπεν ὁ Νεεμάν, τὴν εὐλογίαν τοῦ δούλου σου»· ἀλλ' ἄρα γε ἔλαβεν ἐξ αὐτῶν ὁ Ἐλισσαῖος καὶ μικρόν τι; οὐχί. «Καὶ εἶπεν Ἐλισσαῖος· Ζῆ Κύριος, ὃ πρὸς τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ, εἰ λήφομαι· καὶ παρεβιάσατο αὐτὸν λαβεῖν, καὶ ἠπειθήσθη». Ποῖα δὲ ἀνταποδόματα ἀνταπέδωκαν αὐτοῖς οἱ εὐεργετούμενοι; Πονηρὰ ἀντὶ ἀγαθῶν. τὸν Ἰσαΐαν ἔπρισαν ἐν ξυλίνῳ πρίονι, τὸν Ἰερεμίαν ἐλίθισαν, τὸν Ἰλῖαν κατεδίωξαν, τὸν Μιχαῖαν ἐβρίπτισαν, τὸν Λαμηάν ἐν τῷ λάκκῳ τῶν λέοντων ἐνέβαλον, τὸν Ζαχαρίαν μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἀπέκτειναν· αὐτοὶ δέ, καὶ ταῦτα προέβλεπον, ἐπειδὴ ὁμοίως οὐκ εἰς τὰς ἐπιγείους ἀμοιβὰς ἐπέβλεπον, διὰ τοῦτο οὐκ ἔπαυσαν νοθευόμενοι, κηρύττοντες, ὠφελούντες, παντὶ τρόπῳ τὸ θεϊκώτατον τῆς εὐεργεσίας ἔργον ποιούντες.

Εἰς τοὺς θεοκήρυκας ἀποστόλους ἐφάνερωσεν ὁ θεάνθρωπος ποίας ἀνταμοιβὰς δι' αὐτοὺς ἐτοιμάζουσιν οἱ ὑπ' αὐτῶν εὐεργετηθῆναι μέλλοντες. «Ἐπιβαλοῦσιν, εἶπεν, ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ ἔσονται ὑμεῖς, παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς, ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς καὶ ἡγεμόνας ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός μου· ἀποθήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύριον· παραδοθήσεσθε δὲ ὑπὸ γονέων, καὶ ἀδελφῶν, καὶ συγγε-

αὐτ. 14.

Λουκ. 6, 33.

Λουκ. 6, 33.

4. Βασ. 5, 15, 16.

Λουκ. 21, 12.

αὐτ. 11, 20.

» νῶν, καὶ φίλων· καὶ θανατώσουσιν ἐξ
 αὐτ. 17. » ὑμῶν· καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων
 » διὰ τὸ ὄνομά μου ». Τί δέ; ἐδίστασαν
 ἄρά γε αὐτοί, ταῦτα ἀκούσαντες, ἢ ἐφοβή-
 θησαν, ἢ ἔκλεισαν τῆς ἀγαθοποιίας τὰς χεῖ-
 ρας; ἀπεστράφησαν ἄρά γε τὸ ἀγαθοποιεῖν
 ὡς τοσοῦτων κακῶν πρόξενον; οὐχί· διήλ-
 θον μεγαλοψύχως πᾶσαν τὴν γῆν, πᾶσαν
 τὴν οἰκουμένην, διδάσκοντες, φωτίζοντες,
 θαυματουργοῦντες, ἐκχέοντες ἐπὶ πάντα
 τὰ σωτήρια τῆς εὐεργεσίαςνάματα· Διὰ
 τί δὲ αὐτοὶ οὐκ ἐζήτουν ἀνταπόδοσιν ἀπὸ
 τῶν εὐεργετηθέντων, καὶ εἶχον δικαίωμα,
 ὡς ἔγραφεν ὁ Παῦλος πρὸς τοὺς Κορινθίους;
 « Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν,
 » μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θεριοῦμεν;
 » εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν,
 » οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἄλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα
 » τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ, ἀλλὰ πάντα στέγομεν,
 » ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δώμεν τῷ εὐαγγελίῳ
 » τοῦ Χριστοῦ ». Αὐτοὶ οὐκ ἐπέβλεπον εἰς
 τὰς ἀμοιβὰς τὰς εὐτελεῖς καὶ προσκαίρους,
 ἐπειδὴ περιέμενον τὴν ἀνταπόδοσιν τὴν
 π. 4, 7, 8. πανυπέρτιμον καὶ οὐράνιον· « Τὸν ἀγῶνα
 » τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλε-
 » κα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπό-
 » κειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος,
 » ὃν ἀποδώσει μοι ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ
 » ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος Κριτής ». Ἀκούστε πό-
 θεν αὐτοὶ περιέμενον τὴν ἀνταπόδοσιν τοῦ
 ἀγῶνος, ὃν ὑπέμειναν, ἵνα εὐεργετήσωσι
 τὸν πλησίον; οὐ παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων
 ἀνθρώπων· διότι οἱ ἄνθρωποι εἰσὶν ἄδικοι·
 ἀλλὰ παρὰ τοῦ θεοῦ, ὅστις ἐστὶ δίκαιος
 κριτής· Ἀκούστε πότε αὐτοὶ περιέμενον τὴν
 ἀνταπόδοσιν τῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους εὐερ-

(ΚΥΡΙΑΚ. ΕΥΑΓΓ. ΤΟΜ. Α.)

γεσιῶν αὐτῶν; οὐκ ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ,
 ἐπειδὴ ὁ παρὼν καιρὸς οὐκ ἐστὶ καιρὸς ἀν-
 ταποδόσεως, ἀλλ' ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἢ-
 γουν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, καθ' ἣν ὁ
 θεὸς ἀνταποδίδωσιν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
 αὐτοῦ. Ἐπειδὴ δὲ πεπληροφορημένοι ἦσαν
 οἱ τρισμακάριοι, ὅτι ἡ ἀχαριστία τῶν εὐ-
 εργετουμένων γίνεται εὐεργεσία τοῦ εὐ-
 εργέτου· καθότι ὁ θεός, ὅσον ἀχάριστοι
 γίνονται οἱ εὐεργετούμενοι, τόσον περισσο-
 τέρους στεφάνους πλέκει διὰ τοὺς εὐεργέ-
 τας· διὰ τοῦτο μετὰ τοσαύτης μεγαλοψυ-
 χίας ὑπέφερον τὰ κακὰ ἀντὶ τῶν ἀγαθῶν,
 καὶ ὑπέμενον τὴν ἀχαριστίαν τῶν ἀχαρί-
 στων, ὥστε ὑβρίζομενοι εὐλόγουν, « διω- 1. Κορ. 4,
 » κόμενοι ὑπέφερον, βλασφημούμενοι πα- 12, 13.
 » ρεκάλουν ». Ὡς τοῦ θαύματος! οὐκ ἦσαν
 ἄνθρωποι καὶ αὐτοί, ὥσπερ καὶ ἡμεῖς; οὐκ
 ἐφόρου καὶ αὐτοὶ σάρκα καὶ παθήματα,
 καθὼς καὶ ἡμεῖς; ναί· ἀλλ' αὐτοὶ οὐκ ἔβλε-
 πον κάτω εἰς τὴν γῆν, ἀλλ' ἄνω εἰς τὸν
 οὐρανόν· αὐτοὶ οὐδὲν ἄλλο ἔβλεπον εἰμὴ
 τὸ παράδειγμα τοῦ ἀρχηγοῦ καὶ τελειωτοῦ
 τῆς πίστεως, τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ· εἰς αὐτὸν εἶχον ἀφιερωμένα τὰ
 ὄμματα· ὅθεν μετὰ ὑπομονῆς ἔτρεχον εἰς
 τοὺς προκειμένους ἀγῶνας· « Δι' ὑπομονῆς 1. Κορ. 12,
 » τρέχωμεν τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα, 1, 2.
 » ἀφορῶντες εἰς τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγόν
 » καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν ». Ἐὰν οὖν καὶ
 ἡμεῖς ἀφιερῶσωμεν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καρ-
 δίας ἡμῶν τὰ ὄμματα πρὸς αὐτόν, τότε
 οὐδὲν λογιζόμενοι τὴν ἀχαριστίαν, ἀλ-
 λ' εὐεργετοῦντες λαμβάνομεν τὸν ἀμάραντον
 στέφανον.

Αὐτὸς μετὰ τὸ βάπτισμα, ὁ ἐκήρυξεν

Πράξ. 10, 38. ὁ Ἰωάννης, « διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμε-
 » νος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους
 » ὑπὸ τοῦ διαβόλου »· αὐτὸς τοὺς πεινῶν-
 τας ἐχόρτασε, τοὺς τυφλοὺς ἐφώτισε, τοὺς
 λεπρούς ἐκαθάρισε, τοὺς παραλύτους συνέ-
 σφιγξε, τοὺς συγκύπτοντας ἀνῶρθωσεν, εἰς
 τοὺς κωφοὺς ἔδωκεν ἀκοήν, εἰς τοὺς ἀλά-
 λους λαλιάν, εἰς τοὺς ἀσθενεῖς ὑγείαν, εἰς
 τοὺς δαιμονιζομένους λύτρωσιν, εἰς τοὺς
 νεκροὺς ζωήν, εἰς πάντας τοὺς πάσχοντας
 ἰατρείαν. Ἐντὶ δὲ τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ
 τί ἀνταπέδωκαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι; προ-
 δοσίαν, συκοφαντίας, ἐμπαιγμούς, ῥαπί-
 σματα, μάστιγας, φραγγέλωσιν, στέφανον
 ἀκάνθινον, πορφύραν χλεῦθς, κάλαμον ὄνει-
 δισμού, σταυρόν, χολήν καὶ ὄξος. « Αὐτὸς
 » δὲ λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πά-
 » σχων οὐκ ἠπείλει· αὐτὸς, ὡς ἄφωνος, οὐ-
 » τως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ ». Αὐτὸς
 ἕως ἐσχάτης αὐτοῦ ἀναπνοῆς οὐδόλως ἔ-
 παυσεν εὐεργετῶν, ἀλλ' ἐξέπνευσεν, ἔ-
 χων τὴν εὐεργεσίαν εἰς τὸ στόμα. « Πάτερ,
 » ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιῶσι ».
 Χριστιανέ, σὺ ὑπάρχεις μαθητῆς τοῦ
 Ἰησοῦ Χριστοῦ· εὐηργέτει λοιπὸν πάντοτε
 πάντας· ἐκεῖνον διὰ τῆς συμβουλῆς σου,
 τοῦτον διὰ τῆς μεσιτείας σου· ἐκεῖνον διὰ
 τῶν χρημάτων σου, τὸν ἄλλον διὰ τῆς

προσασίας σου· τοῦτον νουθέτησον, ἐκεῖνον
 ὑπηρετήσον, τὸν ἄλλον βοήθησον καθ' οἷον
 δήποτε δύνασαι τρόπον. Ἡ εὐεργεσία ἐστὶν
 ἀρετὴ μεγάλη· ἐπειδὴ ἐστὶν ὁ καρπὸς καὶ
 ἡ ἐκπλήρωσις τῆς ἀγάπης· αὐτὴ ἐστὶν ἡ
 ἐνεργουμένη ἀγάπη· δι' αὐτῆς ὁ θεὸς γίνεται
 τοῦ ἀνθρώπου χρεώστης, καὶ ὁ ἄνθρωπος
 γίνεται ὡς περ θεὸς τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν
 δὲ εὐεργετῆς, πρόσεχε μὴ ἐξαχρειώσης τῆς
 εὐεργεσίας σου τὴν χάριν, ζητῶν ἀνταπό-
 δοσιν, ἢ σκανδαλιζόμενος κατὰ τῶν ἀχαρί-
 στων· διότι, ὅσον οἱ εὐεργετηθέντες ἀλετοῦ-
 σι τῆς εὐχαριστίας τὸ χρέος, τόσον ὁ θεὸς
 πολυπλασιάζει τῆς ἀνταποδόσεώς σου τοὺς
 στεφάνους· μὴ προτιμήσης τὴν ἀνταπόδο-
 σιν τῶν ἀνθρώπων, ἥτις ἐστὶν πρόσκαιρος,
 τῆς ἀνταποδόσεως τοῦ θεοῦ, ἥτις ἐστὶν
 αἰώνιος· ἔχε πάντοτε ἔμπροσθεν τῶν ὀ-
 φθαλμῶν σου τὸ παράδειγμα τοῦ εὐεργέτου
 καὶ σωτῆρός σου. Ποσάκις σὺ ἀχάριστος
 γίνεσαι εἰς τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ; καὶ ὁμως
 αὐτὸς οὐδέποτε παύει εὐεργετῶν σε· ἄκουε
 τὸ θεῖον αὐτοῦ πρόσταγμα· « Ἀγαθοποιεῖτε
 » καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες »·
 πίστευε δὲ εἰς τὴν θείαν αὐτοῦ ὑπόσχεσιν,
 « Καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς, καὶ ἔσε-
 » σθε υἱοὶ τοῦ ὑψίστου ».

1. Πέτρ.
 2, 23.
 Ἡσ. 53,
 7.

Λουκ. 23,
 34.

Λουκ. 6,
 35.